

Krzysztof Fudalej

"Kształtowanie się i główne kierunki działalności służb wojska II Rzeczypospolitej w systemie bezpieczeństwa militarnego lat 1921-1927", Jeremiasz Ślipiec, Warszawa 2011 : [recenzja]

Przegląd Historyczno-Wojskowy 14(65)/1 (243), 186

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Zapiski bibliograficzne

Jeremiasz Ślipiec, *Kształtowanie się i główne kierunki działalności służb wojska II Rzeczypospolitej w systemie bezpieczeństwa militarnego lat 1921–1927*, Wydawnictwo Akademii Obrony Narodowej, Warszawa 2011, 552 s.

Monografia Jeremiasza Ślipca przedstawia kształtowanie oraz główne kierunki działalności służb wojska II Rzeczypospolitej w latach 1921–1927. Obejmuje okres od przejścia sił zbrojnych na struktury pokojowe do momentu, gdy wprowadzono doprecyzowane zasady funkcjonowania służb na stopie pokojowej. W związku ze skoncentrowaniem się autora na okresie pokojowego funkcjonowania służb, kwestie odnoszące się do ich działania na stopie wojennej są tylko wzmiankowane. W pracy omówiono łącznie 25 rodzajów służb funkcjonujących w WP w latach 1921–1927, z wyłączeniem Marynarki Wojennej i formacji granicznych. Autor za cel badań postawił sobie dokonanie rekonstrukcji funkcjonowania służb i wyodrębnienie na jej podstawie głównych zmian strukturalnych, kompetencyjno-zadaniowych oraz ich zasadniczych kierunków działalności.

Pracę podzielono na wstęp, wprowadzenie metodologiczne, sześć rozdziałów i zakończenie. Całość uzupełniono angielskim streszczeniem, bibliografią, wykazem skrótów, spisem tabel i schematów oraz indeksem osobowym i nazw geograficznych. Zwraca uwagę obszernie wprowadzenie metodologiczne, gdzie, oprócz wyczerpującego omówienia istniejącej literatury oraz źródeł, m.in. uzasadniono obrane ramy chronologiczne oraz postawiono problemy badawcze.

W pierwszym rozdziale zostały przedstawione poglądy na funkcjonowanie służb w wojsku II Rzeczypospolitej, ich rola w demobilizacji oraz kształtowanie się ich struktury pokojowej. Następny rozdział poświęcono natomiast instytucjom i komórkom centralnej i terenowej administracji wojskowej, odpowiedzialnej za funkcjonowanie służb w latach 1921–1927. W pozostałych częściach książki omówiono poszczególne służby, podzielone przez autora na grupy funkcjonalno-zadaniowe, z uwzględnieniem wzajemnych powiązań i konieczności współpracy. Rozdział trzeci poświęcono służbom: intendentury, uzbrojenia, geograficznej, inżynieryjno-saperskiej, łączności, lotnictwa i aeronautyki, samochodowej, broni pancernej (czołgów), taborowej i komunikacyjnej. Kolejna część książki zajmuje się grupą służb uzupełniających i zdrowia, do której zaliczył służby: poborową, remontu, sanitarną (zdrowia), weterynaryjną i kształtującą się ówczesnie służbę psychologiczną. Rozdział piąty omawia służby bezpieczeństwa, zabezpieczających i kontroli, czyli żandarmerii, budownictwa wojskowego, administracyjną, kontroli wojskowej, sądowniczą (sprawiedliwości), informacyjno-wywiadowczą i meteorologiczną (wojskowa służba pogody). Ostatnia grupa, przedstawiona w szóstym rozdziale, składa się ze służb dbających o ducha i morale wojska: duszpasterskiej, naukowo-oświatowej i wojskowej służby historycznej.